

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOLEGJI ZGJEDHOR GJYQËSOR
TIRANË

Nr.23 Regj.Them.
Datë Rregj. 07.06.2021

Nr.16 VENDIMI
Datë 15.06.2021

V E N D I M

“NË EMËR TË REPUBLIKËS”

Kolegji Zgjedhor Gjyqësor i mbledhur pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë me trup gjykues të përbërë nga:

Gjyqtare: Alma KOLGJOKA (*Relatore*)

Gjyqtar: Asim VOKSHI (*Anëtar*)

Gjyqtare: Manjola XHAXHO (*Anëtare*)

Gjyqtare: Emona MUÇI (*Anëtare*)

Gjyqtare: Esmeralda XHILI (*Anëtare*)

me sekretare gjyqësore Ermelinda Nuraj, sot më datë 15.06.2021, në seancë gjyqësore me dyer të hapura, mori në shqyrtim çështjen me nr.23 Akti datë 07.06.2021 Rregjistrimi që i përket:

PADITËSE: **Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim (PD – AN)**, përfaqësuar me Autorizimin datë 07.05.2021 nga Marash Logu.

I PADITUR: **Komisioni Qendror i Zgjedhjeve**, përfaqësuar në gjykim me Autorizimin nr.5266 Prot. datë 14.06.2021 nga Z. Olsi Peto.

PERSON I INTERESUAR: **Lëvizja Socialiste për Integrim**, përfaqësuar në gjykim me Autorizimin nr.485 Prot. datë 14.06.2021 nga Silva Caka.

Partia Socialiste e Shqipërisë përfaqësuar në gjykim me Autorizimin nr.180 Prot. datë 27.05.2021 nga Maringlen Legisi.

OBJEKTI:

1. Kundërshtimi i vendimit të datës 31.05.2021 të Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve (KAS) për rrëzimin e kërkesës ankimore Nr. 44 të subjektit zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD-AN).
2. Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Fier.
3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Fier.

BAZA LIGJORE:Nenet 1, 18, 35, 42, 45 dhe 64 të Kushtetutës së Shqipërisë. Nenet 6, 8 dhe neni 3, Protokoli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore. Nenet 136, 137, 145, 152, 153 156, 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor. Nenet 14, 223 dhe 224 të Kodit të Procedurës Civile. Nenet 6 dhe 7 të Ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”. Nenet 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të KQZ-së.

Gjykata pasi shqyrtoi çështjen në tërësi, administroi provat në seancë gjyqësore, dëgjoi pretendimet e fundit të palëve, ku:

Pala paditëse, Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim (PD – AN), kërkoi:

- Pranimin e padisë.
- Kundërshtimi i vendimit të datës 31.05.2021 të Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve (KAS) për rrëzimin e kërkesës ankimore Nr. 44 të subjektit zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD-AN).
- Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Fier.
- Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Fier.

Pala e paditur Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, kërkoi:

- Rrëzimin e plotë të padisë të ngritur nga Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD – AN), si të pabazuar në ligj dhe në prova.

Personi i interesuar Partia Lëvizja Socialiste për Integrim kërkoi:

- Pranimin e padisë sipas objektit.

Personi i interesuar Partia Socialiste e Shqipërisë kërkoi:

- Rrëzimin e padisë së ngritur nga subjektet politike Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim. Lënien në fuqi të Vendimit nr.95 datë 31.05.2021 të Komisionit të Ankimeve dhe Sanskioneve (KAS).

VËREN:

1. Pala paditëse, Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD – AN), i është drejtuar Kolegjit Zgjedhor Gjyqësor me kërkesëpadi më datë 07.06.2021, duke kërkuar “*Kundërshtimin e vendimit të datës 31.05.2021 të Komisionit të Ankimeve dhe Sanskioneve (KAS) për rrëzimin e kërkesës ankimore Nr. 44 të subjektit zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD-AN). Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Fier. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Fier.*”.

I. FAKTET E ÇËSHTJES:

2. Presidenti i Republikës, me Dekretin nr.11700 datë 06.09.2020, kishte caktuar datën 25 Prill 2021, për zhvillimin e zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë.

3. Në datën 25.04.2021, në 12 Zonat Zgjedhore në Republikën e Shqipërisë u zhvilluan zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë. Pas përfundimit të procesit të numërimit të votave KZAZ-të përkatëse plotësuan e miratuan tabelat përmbledhëse të rezultateve për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputetë të zonave përkatëse. Zona Zgjedhore Qarku Fier ka 9 (nëntë) zona të administrimit zgjedhor, përkatësisht ZAZ nr.54, ZAZ nr.55, ZAZ nr.56, ZAZ nr.57, ZAZ nr.58, ZAZ nr.59, ZAZ nr.60, ZAZ nr.61, ZAZ nr. 62.

4. Në datë 04.05.2021, me vendimin nr.348 Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve (KSHZ) vendosi miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit për subjektet zgjedhore, për zonën zgjedhore Qarku Fier në zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021. Në përfundim të procesit të numërimit të votave për subjektet zgjedhore, u konstatuan 173,525 fletë të vlefshme votimi dhe 9,375 fletë të pavlefshme.

Sipas tabelës përmbledhëse rezulton se subjekti zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD–AN) ka siguruar 64680 fletë të vlefshme votimi, të ndara sipas zonave zgjedhore si vijon:

- ZAZ nr. 54, fletë votimi të vlefshme 9364
- ZAZ nr. 55, fletë votimi të vlefshme 7705
- ZAZ nr. 56, fletë votimi të vlefshme 7437
- ZAZ nr. 57, fletë votimi të vlefshme 6622
- ZAZ nr. 58, fletë votimi të vlefshme 6039
- ZAZ nr. 59, fletë votimi të vlefshme 11933
- ZAZ nr. 60, fletë votimi të vlefshme 5111
- ZAZ nr. 61, fletë votimi të vlefshme 4944
- ZAZ nr. 62, fletë votimi të vlefshme 5525

5. Kundër vendimit nr.348 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve (KSHZ) ka paraqitur ankim subjekti zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD – AN).

6. Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve me vendimin nr.95 datë 31.05.2021 ka vendosur:

1. Rrëzimin e kërkesës ankimore nr.44 të subjektit zgjedhor Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore qarku Fier, si të pambështetur në ligj dhe në prova.

2. Lënien në fuqi të vendimit të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve nr.348 datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për rezultatin e votimit në zonën zgjedhore qarku Fier, për subjektet zgjedhore dhe kandidatët për deputetë në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë, të datës 25 prill 2021”.

3. Ky vendim hynë në fuqi menjëherë dhe publikohet faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

4. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor Gjyqësor pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë brenda 5 ditëve nga hyrja e tij në fuqi..

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve ka arritur në konkluzionin se:

“1. Shqyrtimi administrativ evidentoi raste shkeljesh të detyrimeve ligjore, sidomos lidhur me ndalimet e përcaktuara në Kod për përdorimin e burimeve shtetërore, të cilat formojnë kundërvajtje administrative. Shkeljet e evidentuara nuk provohet të kenë pasur ndikim në pjesëmarrjen e zgjedhësve në votim, në ushtrimin e lirë dhe të pandikuar të të drejtës së tyre apo në tjetërsimin e vullnetit. Ato nuk formojnë “shkelje që çënojnë rëndë procesin zgjedhor” dhe as “shkelje që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore”, për pasojë nuk

mund të shërbejnë si shkak për të shpallur zgjedhjet të pavlefshme në një ose më shumë qendra votimi.

2. Çdo ngjarje, fakt, apo situatë e zhvilluar në zbatim apo në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi nuk formon shkelje dhe nuk mund të shërbejë si shkak për të kërkuar pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimit.

3. Çdo shkelje e pretenduar dhe që nuk mund të provohet se ka ndodhur, ose se ka pasur ndikim mbi zgjedhjet në formën e pengimit të zgjedhësve për të marrë pjesë në votim, detyrimin të tyre për të votuar në një mënyrë të caktuar, apo në formën e tjetërsimit të votës nuk mund të shërbejë si shkak për të kërkuar pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimit.”.

7. Subjekti zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD–AN) pasi është bërë me dije me vendimin e K.A.S. duke pretenduar se ky vendim është i pabazuar në ligj dhe në prova i është drejtuar Kolegjit Zgjedhor Gjyqësor pranë Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë me padinë objekt gjykimi.

8. Pala paditëse, Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD–AN), në kërkesë padi dhe gjatë gjykimit, nëpërmjet përfaqësuesit të saj, pretendoi se:

-Vendimi i KAS është i cënueshëm, ai është marrë në shkelje të ligjit procedural dhe ligjit material, si dhe nuk është kryer një hetim i plotë e i gjithanshëm.

-Në lidhje me ligjin procedural: Subjekti zgjedhor PD–AN gjatë hetimit administrativ ka vendosur në dispozicion të KAS çdo provë të siguar nga vetë ajo, më qëllim identifikimin e të gjitha aspekteve të paligjshmërisë që karakterizuan procesin zgjedhor të 25 prillit.

-Në kushtet kur një pjesë e provave ka qënë e pamundur të sigurohet nga subjekti, ky i fundit i ka kërkuar KAS-ti që ti drejtohet organeve të administratës shtetërore, për të vënë në dispozicion informacione, dokumente dhe çdo provë tjetër që kërkohet ose çmohet e nevojshme për hetimin administrativ.

- Kërkesa e subjektit është refuzuar nga KAS, kjo në shkelje flagrante të nenit 136, pika 1, gërma “c” dhe nenit 137 të Kodit Zgjedhor.

-Në lidhje me themelin e pretendimeve për pavlefshmëri:

-Në lidhje me pavlefshmërinë e zgjedhjeve: Kodi Zgjedhor ka përcaktuar në mënyrë të detajuar cilat janë rastet kur zgjedhjet shpallen të pavlefshme, cili është organi kompetent dhe pasojat që sjell një vendim i tillë, sipas përcaktimeve të nenit 160 të Kodit Zgjedhor. Ndërsa në rast të marrjes së një vendimi për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një zonë zgjedhore, neni 161, pika 1 parashikon se KQZ-ja, eventualisht Kolegji Zgjedhor urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore.

- Në rastin konkret, subjekti zgjedhor PD-AN ka parashtruar një numër të madh shkeljesh të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë për Çështjet Zgjedhore dhe Kodit Zgjedhor, të cilat në tërësinë e tyre çënojnë rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Tërësia e këtyre shkeljeve krijon bindjen e plotë bazuar në fakte dhe prova të pakundërshtueshme, si dhe Kodin Zgjedhor, për shpalljen e pavlefshme dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Fier.
- Mohimi i të drejtës për të votuar i emigrantëve: Deri në datën 19 prill 2021, nuk ka pasur asnjë ndalim që emigrantët shqiptarë, të hynin në Shqipëri dhe të vendoseshin në karantinë. Komiteti Teknik i Ekspertëve pranë Ministrisë së Shëndetësisë, vetëm 1 javë para zgjedhjeve, nxori një vendim që detyronte emigrantët që vinin nga Greqia apo Maqedonia e Veriut të karantinoreshin detyrimisht për një periudhë 2-javore. Ky vendim pengonte efektivisht 500 mijë emigrantë shqiptarë që jetojnë në Greqi dhe Maqedoni, për të ushtruar të drejtën e votës, në mënyrë diskriminuese.
- Zgjedhësit, që ishin të infektuar me COVID-19 dhe që ndodheshin në karantinë, qenë të detyruar të respektonin rregullat e izolimit, duke u çënuar de facto e drejta e tyre për të votuar. Sipas Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte rreth 23.000, ndërkohë që vetëm në qytetin e Fierit ky numër ishte 1888 individë.
- E drejta e çdo qytetari shqiptar për të votuar është e sanksionuar në nenin 45 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, njëkohësisht është një nga të drejtat themelore e parashikuar në nenin 3, Protokollin 1 të KEDNj.
- Ndërsa në nenin 24 dhe 25 të Kodit Zgjedhor, është parashikuar shprehimisht e drejta e votimit për emigrantët shqiptar në vendin e tyre të rezidencës, mundësi kjo e cila nuk u është dhënë, duke mohuar një nga të drejtat e tyre themelore.
- Blerja e votës dhe përdorimi i personave me rekorde të tmerrshme kriminale: Në qarkun Fier është konstatuar shitblerja e votave dhe shkeljet e tjera flagrante. Ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në të gjithë Qarkun Fier për blerjen e votës, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde kriminale (29 prova), përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke çënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Ky ndikim ka bërë të mundur dhe ndarjen jo të drejtë të mandateve për Qarkun e Fierit ku diferenca ndërmjet PS dhe PD -AN për mandatin e deputetit është vetëm 6545 vota.
- Shitblerja e votës është një ndër problematikat kryesore të konstatuara edhe në Deklaratën e Gjetjeve dhe Rekomandimeve Paraprake të OSBE/ODIHR. Partia Demokratike nëpërmjet strukturave të saj në terren ka evidentuar dhe faktuar raste të shumta flagrante të shitblerjes së votës. Për të gjitha këto raste, PD ka depozituar 50 kallëzime penale në SPAK, ndër të cilat 30 kanë të bëjnë me

raste masive të shitblerjes së votës dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rretheve për shkelje të tjera. Në rastin e qarkut Fierit, Partia Demokratike ka depozituar 2 kallëzime në SPAK gjatë fushatës zgjedhore dhe 43 kallëzime penale në Prokurorinë e Rrethit. Një nga kallëzimet e depozituara në SPAK ka të bëjë me rastin e denoncimit të 50 zyrtarëve të lartë të pushtetit qendror dhe vendor, persona me rekorde të tmerrshme kriminale, persona nën kërkim, të përfshirë drejtpërdrejtë në blerjen e votave në favor të PS. Persona me rekorde kriminale, drejtohen nga drejtues të lartë të institucioneve shtetërore apo drejtuesit politik të Partisë Socialiste në këtë qark.

-Veprime këto të ndaluara nga neni 91 i Kodit Zgjedhor dhe neni 3 i Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së.

-Blerja e votës nëpërmjet dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera: Shitblerja e votës u krye nëpërmjet dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera të cilat përbënin problem në procesin zgjedhor duke devijuar vullnetin e qytetarëve. Qeveria nëpërmjet akteve nënligjore ka miratuar Vendime Qeverie nëpërmjet të cilave është mundësuar dhënien e një shpërblimi në fund viti, për mjekët dhe punonjësit e Policisë së Shtetit. Është vendosur të ndryshohet struktura dhe niveli i pagave për punonjësit e stafit mjekësor, punonjësve të tjerë me arsim të lartë dhe punonjësit e stafit teknik të shkencave mjekësore në sistemin e Ministrisë së Shëndetësisë, Njesisë Mjekësore Ushtarake në Spitalin Universitar të Traumës, në strukturat e Forcave të Armatosura dhe institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale.

-Janë konstatuar dhënie e pagave shtese nga drejtuesit politik të PS për Qarkun Fier dhe njëkohësisht Drejtor i Përgjithshëm i OSHEE, ka dhënë një pagë shpërblim për 13 mijë punonjës të OSHEE, etj.

-Nga ana tjetër, nxjerrja e akteve për dhënien e përfitimeve, bonuseve apo shpërblimeve për kategori të caktuara shoqërore përbën gjithashtu një formë të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet dhënies së të mirave materiale, çka është gjithashtu rreptësishtë e ndaluar nga nenet 78 dhe 91 të Kodit Zgjedhor.

-Shpesh herë praktika e shitblerjes së votës është e shoqëruar edhe me veprimtari të tjera të paligjshme, të tilla si marrja e dokumentit të identifikimit për të moslejuar votimin, kanosja e zgjedhësit apo detyrimi për të votuar në një mënyrë të caktuar nga një person që ushtron një funksion publik.etj. Një pjesë të njerëzve në nevojë i janë dhënë ndihma ekonomike si dhe një bonos kundrejt vlerës 5,000 lekë, duke i orientuar dhe detyruar të hedhin votën për PS.

-Investimet publike/rindertimi: Shteti ka vendosur investimet publike në funksion të PS-së për zgjedhjet e 25 Prill 2021. Neni 3 i Vendimit Nr.9 datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, ndalon mbështetjen dhe promovimin, në periudhën 4-mujore para datës së zgjedhjeve, të projekteve ose investimeve, me interes apo shtrirje territorial kombëtare ose vendore në

fushën e transporteve të çdo lloji, të energjetikës, telekomunikacionit, të veprave ujore të çdo lloji, në shërbim dhe interesit të publikut. Janë evidentuar së paku 20 raste në të gjithë vendin, 2 prej të cilave në Qarkun e Fierit, ku ministrat, deputetët apo kryetarët e bashkive promovuan projekte apo investime publike me qëllime të qarta elektorale.

-Ndërkohë në zona të caktuara rurale të Qarkut Fier si Hallvaxhias, Bregas, Dushk Can, Cermë e Sipërme, Garabjen, Garavasta, Rreman, Mizë (të Bashkisë Divjak), Mollaj, Gjerbës, Selit (të Bashkisë Mallakastër), Strumë (të Bashkisë Roskovec), Mazhaj, Zhelizhan, Pluk, Toshkëz, Kolonjë, Karbunarë (të Bashkisë Lushnje) janë kryer të paktën 15 investime rrugësh apo projekte të tjera publike, pa procedurë apo projekt konkret të rregullt, kjo me qëllimin e vetëm për të ndikuar drejtpërdrejtë në vullnetin e votuesve të këtyre zonave për të mbështetur subjektin politik PS.

-Intimidimi i administratës shtetërore për të mbështetur PS: Gjatë fushatës u konstatuan raste të shumta të cilat janë denoncuar vazhdimisht nga PD, sesi të gjitha nivelet e administratës vendore dhe qendrore ishin përfshirë në fushatë duke mbështetur publikisht kandidatët e PS-së. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra.

-Veç kësaj punësimi në sektorin publik u rrit ndjeshëm në periudhën parazgjedhore. Sipas INSTAT në 2020 punësimi në sektorin publik u rrit me 6% pra me 10.572 persona. Ndërkohë, më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe krijimin e 2.472 pozicione të reja në administratën publike. Qartësisht, punësimet në administratën publike në periudhën zgjedhore, kur nuk diktohen nga nevoja të ngutshme, kanë për qëllim të përkthehen në mbështetje dhe vota për partinë në pushtet. Subjekti Zgjedhor PD-AN në argumentat e saj i është referuar dhe statistikave të publikuara nga Ministria e Financës.

-Këto veprime janë shkelje të rënda ligjore, të cilat kanë si qëllim përfitim politik duke devijuar vullnetin e votuesve. Konstatimet e sipërcituara janë evidentuar edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR.

-Dhënia e lejeve të legalizimit/ndërtimit gjatë fushatës zgjedhore: Deputetë të ndryshëm të Partisë Socialiste kanë shpërndarë leje legalizimi në kundërshtim me përcaktimin e Kodit Zgjedhor dhe Vendimit Nr.9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së. Kjo kategori, nuk e ka në kompetencë të shpërndajnë një dokument të tillë nga zyra e ASHK-së. Këto veprime qartazi tregojnë se si Partia Socialiste e ka vendosur shtetin në dispozicion të qëllimeve të saj elektorale. Në raste të përsëritura, për të cilat Partia Demokratike disponon foto dhe video, ku kandidatë për deputetë shpërndanë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të pastër elektoral. Janë evidentuar 12 raste të deputetëve të cilët kanë shpërndarë leje legalizimi me qëllim të qartë elektoral. Konkretisht, në datat 26, 28 dhe 30 Dhjetor 2020, kandidat për

deputet për Qarkun e Fierit kanë postuar në faqen e rrjeteve sociale, raste të shpërndarjes së certifikatave të legalizimit për qytetarët e Qarkut Fier. Nga ana tjetër ka rreth 9 raste të tjera të cilat janë kallëzuar nga ana e Partisë Demokratike pranë Prokurorive të Rretheve, për të cilat disponohen prova.

-Në 20 Prill, u publikua një audiopërgjim i drejtorit të përgjithshëm të Kadastrës, gjatë një takimi me vartësit e tij, ky i fundit u kërkon “...që mos procedojnë më tej me rreth 100.000 kërkesa për leje legalizimi të banesave private, të cilat me siguri do të refuzohen duke sjellë prishjen e tyre. Kjo pasi, refuzimi i dhënies së lejeve të legalizimit do të sillte që këta persona të votonin për opozitën.”. Në të kundërt, drejtori i AKSH kërkon që të përshpejtohet procedura për rreth 60.000 kërkesa për leje legalizimi, të cilat kanë mundësi të mëdha për t’u miratuar në mënyrë që kjo të përkthehet në mbështetje për Partinë Socialiste

-Sa më lart, paditësi PD-AN, konkludon se, është e qartë se parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënua rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Një konstatim i tillë gjendet dhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR. Ky përdorim masiv i burimeve shtetërore, përveçse një veprimtari e paligjshme, e cila duhet hetuar dhe dënuar nga organet e drejtësisë, është në shkelje flagrante të neneve 78, 91, 92 të Kodit Zgjedhor dhe neneve 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, ç`ka ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në vullnetin e zgjedhësve, rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në Qarkun Fier.

-Përdorimi i paligjshëm i të dhënave personale: Shteti vendosi të dhënat personale në dispozicion të serverave të PS në Tiranë. Në datën 11 prill, media publikoi një bazë të dhënash të 910.000 zgjedhësve që përdorte Partia Socialiste në Tiranë, duke bërë publike të dhëna personale si numri i ID, vendi i banimit, numri i telefonit dhe bindja politike e shprehur në zgjedhjet e kaluara dhe projeksionet për zgjedhjet e 2021. Këto të dhëna janë marrë nga të dhëna shtetërore që qytetarët i kanë vënë në dispozicion në portalin e-albania për të marrë shërbime gjatë pandemisë, apo në institucione të tjera shtetërore për të marrë shërbime nga administrata.

-Gjithashtu sipas denoncimeve të LSI, faktehet të ketë ekzistuar një database të ngjashme në Durrës, në të cilën kishte të dhënat personale për më shumë se 350 mijë zgjedhës, me emër/mbiemër, nr. ID, nr. telefoni, vendbanimi, etj. Rrjedhja e të dhënave personale sensitive, duke përfshirë edhe preferencat politike të zgjedhësve përbën shqetësim serioz dhe i bën zgjedhësit vulnerabël. Skandali me të dhënat personale u evidentua edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR.

-Mbledhja, përpunimi, përdorimi dhe publikimi i të dhënave personale pa pasur miratimin me shkrim të mbajtësit të të dhënave është shkelje e rëndë e nenit 35

të Kushtetutës së Shqipërisë, nenit 8 të Konventës Evropiane dhe neneve 6 dhe 7 të ligjit “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”.

-Duke qenë se Shteti dhe Partia ishin të pajisur me informacion për secilin zgjedhës, përfshirë edhe bindjet e tyre politike, kjo i bëri më vulnerabël përballë pushtetit dhe më lehtësisht viktimë e presioneve apo mjeteve të tjera të kundërligjshme për të ndaluar të shprehin vullnetin e tyre lirisht, duke përdorur mekanizma të ndryshëm pengues.

-Ndryshimet e njëanshme të Kodit Zgjedhor: Në datën 30.07.2020, Kuvendi i Shqipërisë nëpërmjet ligjit 115/2020, miratoi nismën e PS-së për disa ndryshime kushtetuese. Ndryshimet e njëanshme të Kodit Zgjedhor nga Partia Socialiste, duke shkëlur marrëveshjen konsensuale me KQZ-në u evidentuan si problematika edhe nga Misioni i OSBE/ODIHR.

-Numri i madh i fletëve të votimit të pavlefshme: Numri i votave të pavlefshme ishte 83.026, ose 5% e numrit total të votuesve dhe vetëm për Qarkun Fier ishin 9375 vota të pavlefshme ose 5.13%, ky fakt është ndikuar nga përmbajtja e fletës së votimit me numra dhe jo me emrat e kandidatëve, duke krijuar konfuzion ditën e zgjedhjeve.

-Miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5–8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë.

-Pavlefshmëria e fletëve të votimit ka ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Veçanërisht kjo për Qarkun Fier ku diferenca ndërmjet PS dhe subjektit zgjedhor PD-AN ka qenë vetëm 6545 vota, ose 2830 më pak vota se numri i votave të pavlefshme.

-Diskriminimi i kandidatëve gjatë procesit zgjedhor: Ligji u lejon vetëm Kryetarëve të partive, por asnjë kandidat tjetër që të kandidojë deri në 4 zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë, gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta, ky fakt, përbën një diskriminim në të drejtën për t’u zgjedhur, në kuptim të neneve 18 dhe 45 të Kushtetutës.

-Votimi më shumë se një herë, votimi për të tretët apo votimi familjar: Një nga risitë e zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 ishte identifikimi elektronik i zgjedhësve. Futja e këtij mekanizmi të ri në Kodin Zgjedhor ishte kërkuar me forcë nga PD dhe kishte qenë pjesë e konsensusit të arritur ndërmjet palëve për ndryshimet e Kodit Zgjedhor në Korrik 2020. Nëpërmjet

identifikimit elektronik synohej të eliminohej votimi më shumë se një herë, në të njëjtën qendër votimi apo qendra të tjera, votimi për të tretët apo votimi familjar. Por, gjithsesi ajo që mbetet problematike është fakti se nga informacionet e marra në terren nga strukturat e Partisë Demokratike rezultoi se këto fenomene nuk janë shmangur.

-Nga subjekti zgjedhor PD –AN jepen detaje mbi rastet konkrete. Është konstatuar se persona të ndryshëm kanë votuar më shumë se një herë, qoftë për të tretë apo familjarë të tyre, duke shkelur kështu drejtpërdrejtë Kodin Zgjedhor. Nga ana tjetër, ekzistenca e këtij problemi u pranua edhe nga ana e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, i cili në datën 6 maj njoftoi fillimin e procesit të kryqëzimit të dhënave për të konstatuar rastet e votimit më shumë se një herë në një qendër votimi apo qendra të ndryshme.

-Nga të dhënat e administruara nga KAS nga kryqëzimi i të dhënave të pajisjeve PEI, rezultoi se shenjat e gishtërinjve të 35 personave janë përdorur për identifikimin e 91 zgjedhësve, ç`ka potencialisht, siç u pranua edhe nga e Nënkomisioneres Shtetërore të Zgjedhjeve, ekziston dyshimi i arsyeshëm se 35 persona kanë votuar 91 herë ose së paku 3 vota secili.

-Si përfundim, subjekti zgjedhor PD–AN, vlerëson se, në tërësinë e tyre këto shkelje të ligjit shqiptar dhe praktikave më të mira ndërkombëtare, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Në këto kushte, është e qartë se vendimet e marra në kundërshtim me nenin 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar një rezultat në shpërputhje me vullnetin e zgjedhësve, e për rrjedhojë edhe ndarjen e mandateve, dhe për rrjedhojë në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ky proces zgjedhor në Qarkun Fier duhet të shpallet i pavlefshëm dhe të urdhërohet përsëritja e zgjedhjeve në këtë qark.

-Në tërësinë e tyre këto shkelje flagrante të ligjit–shitblerja e votës, përdorimi i personave me precedentë kriminalë, përdorimi i paligjshëm i administratës, vjedhja dhe përdorimi kriminal i të dhënave personale të shtetasve nga PS, përdorimi i paligjshëm, masiv dhe sistematik i parave të buxhetit të shtetit për tjetërsimin e vullnetit të qytetarëve dhe përdorimi i lejeve të legalizimit për vota– cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore Qarku Fier. Këto shkelje dhe pasojat e tyre përmbushin kriteret e kërkuara nga nenet 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor për shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Qarkun Fier.

-Me qëllim garantimin e të drejtës së palës ankuese për një proces të rregullt ligjor, PD-AN parashtron kërkesat e saj për marrjen e provave pranë organeve të administratës publike, në përputhje me nenet 136 dhe 137 të Kodit Zgjedhor, dhe nenet 223 dhe 224 të Kodit të Procedurës Civile.

-Bazuar në nenin 42 të Kushtetutës së Shqipërisë, nenin 6 të Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore dhe nenet 158, 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor, përfundimisht, kërkohet: *“Pranimi i padisë për shfuqizimin e vendimit nr. 95, darë 31.05.2021 të Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve (KAS), për rrëzimin e kërkesës ankimore Nr. 44 të subjektit zgjedhor Partia Demokratike–Aleanca për Ndryshim (PD-AN). Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Fier. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Fier”*.

9. Pala e paditur, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, nëpërmjet përfaqësuesit të tij, gjatë gjykimit pretendoi se vendimi objekt ankimi është i argumentuar dhe i bazuar në prova dhe në ligj e si i tillë duhet të lihet në fuqi.

10. Personi i Interesuar, Partia Lëvizja Socialiste për Integrim, gjatë gjykimit, nëpërmjet përfaqësueses së saj, pretendoi se i qëndron shpjegimeve dhe pretendimeve të dhëna nga pala paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim, duke kërkuar në fund pranimin e padisë sipas objektit.

11. Personi i interesuar, Partia Socialiste e Shqipërisë, gjatë gjykimit, nëpërmjet përfaqësuesit të tij prapsoi se:

-Padia e ngritura kundër vendimit të KAS Nr. 95, darë 31.05.2021 është e pabazuar në ligj dhe në prova dhe duhet të rrëzohen nga Kolegji. Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve ka vlerësuar drejt dhe saktë të gjitha pretendimet duke interpretuar me përpikmëri ligjin zgjedhor për mbi pavlefshmërinë e zgjedhjeve dhe përsëritjen e tyre.

-Tashmë është bërë e qartë se paditësi, subjekti zgjedhor PD-AN, për të gjitha zonat zgjedhore në Republikën e Shqipërisë përdor të njëjtat pretendime mbi të njëjtat fakte ose ngjarje dhe gjithmonë me mungesë të theksuar të argumentimit të shkeljes dhe lidhjes shkak-pasojë.

-Neni 160 i Kodit Zgjedhor përcakton si tipar kryesor për shkeljet e ligjit, me qëllim që ato të trajtohen si shkak për pavlefshmërinë e zgjedhjeve, peshën e tyre dëmprurëse mbi zgjedhjet. Në këto raste dëmi mund të vijë edhe nga një shkelje e vetme, por tronditëse për zgjedhësit ose rregullshmërinë e procesit. Përgjatë zgjedhjeve mund të ndodhin parregullsi apo shkelje të shumta, të lehta ose të rënda, të cilat mund të kenë lidhje me aspekte të veçanta të procesit, por jo të gjitha mund të cilësohen “shkelje që çënojnë rëndë procesin zgjedhor”. Shkelje që çënojnë rëndë procesin zgjedhor janë vetëm shkeljet që ose i pengojnë/largojnë zgjedhësit në masë nga votimi, ose që i detyrojnë ata të

votojnë në masë kundër vullnetit të tyre, ose që tjetërsojnë në masë votën e hedhur.

- Në interpretim të nenit 125/4 dhe 160 të Kodit Zgjedhor, në çdo rast kërkesa për pavlefshmëri duhet të përmbajë të nominuar qendrën apo qendrat e votimit për të cilat kërkohet pavlefshmëria e rezultatit zgjedhor të miratuar. Secila qendër votimi ka specifikat e veta apo shkaqe të ndryshme, të veçanta ose të përbashkëta për konstatimin e elementëve të pavlefshmërisë së zgjedhjeve dhe kjo gjithmonë në varësi të bazës faktike të pretendimit të parashtruar nga paditësat. Edhe nga përmbajtja e padisë nuk rezulton që të jenë dhënë sqarime apo interpretime sipas të cilave kërkohet pavlefshmëria e rezultatit në një apo disa qendra votimi.
- Nga ana e subjektit zgjedhor Partia Demokratike e Shqipërisë janë pretenduar fakte që lidhen me shitblerjen e votës, mohim të se drejtës për të votuar, raste të votimit të shumëfishtë, raste punësimi, dhënie ndihmash etj, por asnjëherë të provuara se sa kanë ndikuar në pengimin/largimin e zgjedhësve nga votimi, në detyrimin e votuesve që të votojnë në një mënyrë të caktuar, apo tjetërsimin e votës.
- Pala paditëse, duhet të provojë qartësisht se ka pasur shkelje të ligjit, të cilat kanë ndodhur në qendrat e votimit dhe se ekziston lidhja shkakësore ndërmjet shkeljes së ligjit dhe pasojës, pra cënimit të rëndë të procesit zgjedhor.
- Në asnjë moment nuk pretendohet pavlefshmëri në një apo disa qendra votimi konkrete të qarkut të Fier, pra nuk përcaktohet asnjë qendër votimi me shkelje konkrete ligjore. Kërkesat detyrimisht duhet të jenë të arsyetuara, specifike dhe të identifikuar qartë.
- Po ashtu ky subjekt ka pretenduar shkelje të ligjit zgjedhor që lidhen me ushtrimin e veprimtarive të ndaluara si miratimi i V.K.M apo ndryshimeve të V.K.M, por që nuk janë ankimuar asnjëherë prej tij në KQZ.
- Përcaktimi i Urdhrit nr. 219, datë 19.04.2021 i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale "Për karantinimin e personave që vijnë në Republikën e Shqipërisë nga Republika e Maqedonisë së Veriut dhe Greqia" si një *“vendim që pengoi efektivisht 500 mijë emigrantë shqiptarë që jetojnë në Greqi për të ushtruar të drejtën e votës”*. Ky urdhër është kontestuar pa sukses në rrugë ligjore në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe në Gjykatën Administrative të Apelit nga subjekti ankues LSI. Subjekti ankues PD nuk ka shfrytëzuar mjetet ligjore për kontestimin e tij. Për këtë arsye, ligjshmëria e urdhrit nuk mund të vihet në diskutim. Efektet e një urdhri të ligjshëm nuk mund të formojnë shkelje. Pa shkelje nuk ka pavlefshmëri.
- Lidhur me pretendimin tjetër se në ditën e zgjedhjeve, sipas Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 ishte rreth 23.000 Statistika e ofruar nuk saktëson se sa prej tyre janë qytetarë të qarkut Fier, e as faktin se sa prej tyre kanë qenë zgjedhës.

- Një pretendim i veçantë ka lidhje me numrin anomalisht të lartë të fletëve të votimit të pavlefshme. Në zonën zgjedhore Qarku Fier numri i këtyre votave është 9,375 ose 5.13% e numrit total të votave, por ky numër nuk mund të konsiderohet anomalisht i lartë, sepse mungon baza krahasuese, fakt ky i konstatuar drejt nga KAS.
- Në tërësinë e tyre, të gjitha faktet apo ngjarjet e pretenduar prej paditësit përveçse janë të paprovueshme për kundërligjshmërinë e tyre, nuk referojnë në të paktën një qendër votimi qarkun Fier dhe nuk parashtrohet asnjë arsytim i detajuar sipas kërkesave të ligjit. Ky është tregues i padiskutueshëm se shkaqet e pretenduara nuk janë gjë tjetër veçse parashtrime formale pa asnjë thelb të njohur nga ligji zgjedhor.
- Edhe sikur të kishte pasur shkelje ligji, këto shkelje duhet që të kenë ndodhur në qendrën e votimit dhe jo në vende të tjera, si edhe të kenë ndikuar në shpërndarjen e mandateve.
- Sipas përcaktimeve të nenit 160, pika 4 të Kodit Zgjedhor, kuptohet, se shkeljet përveçse duhet të kenë ndodhur në ambientet e qendrës së votimit, duhet që të jetë mbajtur edhe një raport nga K.Z.A.Z ose informationi t'i jete referuar KZAZ me shkrim nga qendra e votimit.
- K.Z.A.Z në veprimtarinë e saj ligjore të gjithë informacionin e saj mbi zhvillimin e votimeve në qendrat e votimit e ka në mënyrë të shkruar dhe të komunikuar po nga këto qendra. Asnjë prej palëve paditës nuk ka pretenduar shkelje të Pjesë II, Kreu III të Kodit Zgjedhor që lidhen me përbërjen e K.Q.V-se, papajtueshmëritë me detyrën të anëtarit të K.Q.V-se, emërimin dhe shkarkimin, mbledhjet dhe vendimet e K.Q.V-se etj.
- Kodi Zgjedhor ka përpunuar mjete ligjore të ndryshme për shkelje të ndryshme. Për një pjesë prej tyre mjeti ligjor është gjoba administrative (shkeljet e kryera nga media, subjektet zgjedhore, përfaqësuesit e institucioneve), për një pjesë janë masat disiplinore (shkarkimi etj.), për një pjesë është ndjekja penale (shitblerja e votës, shpërdorimi i detyrës, korrupsioni aktiv dhe pasiv në zgjedhje etj.), por për asnjërën prej tyre Kodi nuk ka përcaktuar si mjet ligjor pavlefshmërinë e zgjedhjeve. Kjo është arsyeja pse ekzistenca e një apo më shumë shkeljeve, qofshin këto edhe të rënda, nuk është shkak i vetëmjaftueshëm për të kërkuar pavlefshmëri. Kjo është arsyeja pse kërkesat për pavlefshmëri duhet të shoqërohen patjetër me argumentimin juridik që vërteton se shkelja e pretenduar është “shkelje që cenon rëndë procesin zgjedhor”, sikurse duhet të shoqërohen edhe me provën se sa dhe si e ka cenuar ajo procesin zgjedhor. Nevoja për provueshmëri imponon edhe nevojën për të provuar lidhjen shkakësore midis shkeljes dhe pasojës së rëndë, pengimit/largimit të zgjedhësve në masë nga votimi, detyrimit të tyre që të votojnë në masë kundër vullnetit, ose tjetërsimit në masë të votës së hedhur.

- Për sa kohë, në asnjë moment nuk provohet sipas ligjit pavlefshmëria e zgjedhjeve në një apo disa qendra e votimi, edhe kërkimi tjetër për përsëritjen e tyre sipas nenit 161 të K.Z mbetet i pa bazuar në ligj dhe në prova.
- Si përfundim, kërkohet rrëzimi i padisë si i pabazuar në ligj dhe në prova.

12. Kolegji Zgjedhor Gjyqësor, pasi analizoi dispozitat ligjore, administroi provat shkresore dhe dëgjoji pretendimet e palëve, çmon se padia e palës paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim, është e pambështetur në prova dhe në ligj dhe si e tillë duhet të rrëzohet.

DISPOZITA LIGJORE TË ZBATUESHME

Kodi Zgjedhor

Neni 160

Pavlefshmëria e zgjedhjeve në qendrën e votimit

1. KQZ-ja, kryesisht ose me kërkesë të subjekteve zgjedhore, i shpall zgjedhjet të pavlefshme në një apo më shumë qendra votimi, në rast se:
 - a) kanë ndodhur shkelje të ligjit, të cilat kanë cenuar rëndë procesin zgjedhor ose kur tërësia e shkeljeve të ligjit, sipas kësaj shkronje, të ndodhura në ato qendra votimi mund të ketë cenuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore;
 - b) kanë ndodhur fatkeqësi natyrore në përmasa të tilla, që kanë penguar pjesëmarrjen e zgjedhësve në votim; ose
 - c) votimi nuk ka filluar apo është pezulluar për më shumë se pesë orë.
2. Subjektet zgjedhore, në përputhje me rregullat dhe afatin e përcaktuar në nenin 124 të këtij Kodi, kanë të drejtë të kërkojnë në KQZ shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në qendra të caktuara votimi.
3. Kërkesa për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve duhet të përmbajë shkaqet ligjore përshkrimin e rasteve të shkeljeve dhe arsyetimin e detajuar për pasojën e tyre.
4. Shqyrtimi i kërkesave bëhet sipas procedurave të përcaktuara në pjesën X të këtij Kodi. KQZ-ja, në marrjen e vendimit për pavlefshmërinë e zgjedhjeve, mund konsultohet me KZAZ-në përkatëse. Në arsyetimin e vendimit të KQZ-së duhet të përshkruhet shkaku ligjor, rastet e vërtetuara të shkeljeve dhe arsyetimi i detajuar për pasojën e tyre.

Neni 161

Përsëritja e zgjedhjeve

1. Pas përfundimit të procesit të ankimit, jo më vonë se 3 ditë nga nxjerrja e rezultatit të zonës zgjedhore, KQZ-ja kryesisht ose me kërkesë të subjektit, shpall të pavlefshme dhe urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore,

kur pavlefshmëria e shpallur në një ose disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi, ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore ose në shkallë vendi.

2. Do të konsiderohet ndikim në ndarjen e mandateve për zgjedhjet në Kuvend kur numri i zgjedhëse, që kanë votuar apo mund të kishin votuar në qendrën apo qendrat e votimit të shpallura të pavlefshme, është i barabartë ose më i madh se numri i zgjedhësve të nevojshëm për caktimin e një mandati në zonën zgjedhore përkatëse, mbi bazën e përllogaritjes së votave të vlefshme në zonën zgjedhore, të bërë sipas nenit 162 të këtij Kodi.

13. Në interpretim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, konstatohet se parashikohen rastet kur zgjedhjet në një ose disa qendra votimi duhet të shpallen të pavlefshme nga ana e KQZ kryesisht ose me kërkesë të subjekteve zgjedhore. Në këtë dispozitë ligjore parashikohen tre raste kur zgjedhjet në një ose disa qendra votimi duhet të shpallen të pavlefshme.

Rasti i parë i parashikuar nga neni 160/1, pika ``a`` e Kodit Zgjedhor, lidhet me shkeljet e ligjit që provohet se kanë ndodhur në zgjedhjet në një ose më shumë qendra votimi, të cilat provohet se kanë sjellë si pasojë cënimin e rëndë të procesit zgjedhor në këtë apo këto qendra votimi ku kanë ndodhur këto shkelje të ligjit. Cënimi i rëndë i procesit zgjedhor në një apo më shumë qendra votimi ndodh në kushtet kur si pasojë e shkeljes së ligjit, zgjedhësit janë penguar ose larguar në masë nga votimi në një apo disa qendra votimi, ose që zgjedhësit janë detyruar të votojnë në masë kundër vullnetit të tyre në një ose disa qendra votimi, ose kur si pasojë e këtyre shkeljeve të ligjit është tjetërsuar në masë vota e hedhur nga zgjedhësit në një apo disa qendra votimi. Në këtë aspekt është e rëndësishme të provohet si shkelja e ligjit e ndodhur, qendra apo qendrat e votimit ku ajo ka ndodhur, ashtu edhe pasojat e rënda të ardhura që lidhen me cënimin e rëndë të procesit zgjedhor në një apo disa qendra votimi konkrete.

Në nenin 160/1 pika ``a`` të Kodit Zgjedhor parashikohet se zgjedhjet në një ose disa qendra votimi janë të pavlefshme edhe kur kanë ndodhur një tërësi shkeljesh të ligjit në një ose disa qendra votimi konkrete, që kanë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Në këtë rast është e rëndësishme të provohet si shkeljet e ligjit të ndodhura në një ose disa qendra votimi, por edhe fakti që këto shkelje kanë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Kjo do të thotë se jo çdo shkelje ligjore që provohet se ka ndodhur në procesin zgjedhor passjell pavlefshmëri të zgjedhjeve në një ose më shumë qendra votimi. Shkelja apo shkeljet e ligjit duhet të provohet se kanë sjellë si pasojë

cenimin e rëndë të procesit zgjedhor në një apo disa qendra votimi konkrete ose që ka ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore.

Në nenin 160/1, pika ``b`` të Kodit Zgjedhor parashikohet si shkak për të shpallur pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimi rasti kur, kanë ndodhur fatkeqësi natyrore në përmasa të tilla, që kanë penguar pjesëmarrjen e zgjedhësve në votim. Kjo lidhet me fatkeqësitë natyrorë të ndodhura në territorin e një ose disa qendrave të votimit të tilla si psh tërmeti, përmbytja etj, ku si pasojë e këtyre fatkeqësive natyrore është penguar masivisht pjesëmarrja e zgjedhësve në një ose disa qendra votimi ku ka ndodhur fatkeqësia natyrore.

Në nenin 160/1, pika ``c`` të Kodit Zgjedhor parashikohet si shkak për të shpallur pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimi, rasti kur votimi nuk ka filluar apo është pezulluar për më shumë se pesë orë.

Në nenin 161 të Kodit Zgjedhor parashikohet përsëritja e zgjedhjeve në zonën zgjedhore. Kjo ndodh kur pavlefshmëria e shpallur në një ose disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi, ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore ose në shkallë vendi. Do të konsiderohet ndikim në ndarjen e mandateve për zgjedhjet në Kuvend kur numri i zgjedhësve, që kanë votuar apo mund të kishin votuar në qendrën apo qendrat e votimit të shpallura të pavlefshme, është i barabartë ose më i madh se numri i zgjedhësve të nevojshëm për caktimin e një mandati në zonën zgjedhore përkatëse, mbi bazën e përlogaritjes së votave të vlefshme në zonën zgjedhore, të bërë sipas nenit 162 të këtij Kodi.

14. Kolegji Zgjedhor Gjyqësor konstaton se neni 160 i Kodit Zgjedhor përcakton si tipar kryesor për shkeljet e ligjit, me qëllim që ato të trajtohen si shkak për pavlefshmërinë e zgjedhjeve, peshën e tyre dëmprurëse mbi zgjedhjet. Shkelje që çenojnë rëndë procesin zgjedhor janë vetëm shkeljet që ose i pengojnë/largojnë zgjedhësit në masë nga votimi, ose që i detyrojnë ata të votojnë në masë kundër vullnetit të tyre, ose që tjetërsojnë në masë votën e hedhur. Kodi Zgjedhor ka përpunuar mjete ligjore të ndryshme për shkelje të ndryshme. Për një pjesë prej tyre mjeti ligjor është gjoba administrative (shkeljet e kryera nga media, subjektet zgjedhore, përfaqësuesit e institucioneve), për një pjesë janë masat disiplinore (shkarkimi etj.), për një pjesë është ndjekja penale (shitblerja e votës, shpërdorimi i detyrës, korrupsioni aktiv dhe pasiv në zgjedhje etj.), por për asnjërën prej tyre Kodi nuk ka përcaktuar si mjet ligjor pavlefshmërinë e zgjedhjeve. Kjo është arsyeja pse ekzistenca e një apo më shumë shkeljeve, qofshin këto edhe të rënda, nuk është shkak i vetëmjaftueshëm për të kërkuar pavlefshmëri. Kjo është arsyeja pse kërkesat për pavlefshmëri duhet të shoqërohen patjetër me argumentimin juridik që vërteton se shkelja e pretenduar është “shkelje që çënon rëndë procesin

zgjedhor”, sikurse duhet të shoqërohen edhe me provën se sa dhe si e ka cënuar ajo procesin zgjedhor.

15. Provat e paraqitura nga pala paditëse nuk provojnë se sa raste shitblerje votash kanë ndodhur në Zonën Zgjedhore Qarku Fier, sa raste dhënie lejesh legalizimi kanë ndodhur, sa raste punësimi kanë ndodhur në periudhën zgjedhore në kohën e ndaluar, sa raste mohimi të së drejtës për të votuar për emigrantët kanë ndodhur, apo sa raste votimi të shumëfishtë ka pasur në Qarkun e Fierit. Gjithashtu nuk shpjegohet dhe nuk provohet nga ana e palës paditëse se në cilat qendra votimi konkrete të Qarkut Fier kanë ndodhur këto shkelje, me qëllim që Kolegji Zgjedhor të vlerësojë më pas nëse këto shkelje të ligjit kanë cënuar apo jo rëndë procesin zgjedhor ose këto shkelje të ligjit kanë cënuar apo jo procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në Zonën Zgjedhore Qarku Fier. Vetëm nëse do të provoheshin këto rrethana gjykata do të vendoste deklarin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në një ose disa qendra votimi ku kanë ndodhur këto shkelje dhe më pas do të mund të vlerësonte nëse plotësoheshin apo jo kushtet ligjore për përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë Zonën Zgjedhore Qarku Fier, kjo në varësi të faktit nëse pavlefshmëria e shpallur në një ose disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi, ndikon apo jo në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore Qarku Fier ose në shkallë vendi.

16. Kallzimet penale të paraqitura si provë nga pala paditëse, nuk janë prova që vërtetojnë ekzistencën e shkeljeve të kallëzuara nga kallzimtari. Këto kallzime penale provojnë ekzistencën e pretendimeve të kallzimtarit mbi ekzistencën e fakteve për një ose disa vepra penale të kryera. Nëse këto vepra penale janë kryer apo jo, përbën lëndë për procedimin penal. Deri në këtë moment, nuk ka asnjë rezultat lidhur me fatin e kallëzimeve penale të depozituara, pra nuk ka asnjë përfundim mbi ekzistencën e fakteve të kallëzuara.

17. Në lidhje me pretendimin e palës paditëse përsa i përket Vendimit të Këshillit të Ministrave nr.1076 datë 24.12.2020 “Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr.555 datë 11.8.2011 të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të punonjësve me arsim të lartë dhe të punonjësve të infermieristikës në sistemin e ministrisë së shëndetësisë dhe njësinë mjekësore ushtarake pranë spitalit universitar të traumës, si dhe për trajtimin e personelit mjekësor në strukturat e forcave të armatosura”, të ndryshuar, konstatohet se ky vendim ka dalë brenda periudhës së ndalimit dhe sjell rritje pagash për kategori të caktuara punonjësish publikë. Vendimi i Këshillit të Ministrave nr.1044 datë 18.12.2020 “Për një shtesë në vendimin nr. 929, datë 17.11.2010, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin dhe përdorimin e fondit të veçantë”, të ndryshuar” është miratuar përpara fillimit të periudhës së ndalimit,

prandaj nuk përbën shkelje, sikurse miratimi i vendimit nr.1102 datë 24.12.2020 “Për përcaktimin e kriterëve bazë të sektorëve që do të mbështeten dhe të masës së financimit nga fondi i programit për bujqësinë e zhvillimin rural, për vitin 2021” nuk përbën shkelje, sepse ai është vendim procedurash dhe kriteresh lidhur me një fond që është dhënë me ligjin për buxhetin e vitit 2021. Shkelja e kryer në favor të subjektit zgjedhor PS me nxjerrjen e VKM nr.1076 datë 24.12.2020 përbën kundërvajtje administrative sipas nenit 172 të Kodit Zgjedhor. Nga pohimet e përfaqësuesve të administratës së KQZ-së rezulton se PD nuk ka bërë ankim në KQZ për këtë shkelje. Vendimi nr.1151 datë 24.12.2021 “Për përcaktimin e numrit të punonjësve me kontratë të përkohshme, për vitin 2021, në njësitë e Qeverisjes Qendrore” nuk është vendim për marrje në punë, por është një akt kuadër që përcakton numrin e personave që do të punësohen në institucionet përkatëse. Subjekti ankues PD-AN nuk arriti të provonte se ky vendim është marrë për qëllime zgjedhore. Ndër të tjera, nuk provohet nëse këta persona janë punësuar efektivisht në bazë të këtij vendimi.

18. Përsa i përket pretendimit të palës paditëse rreth debatit mediatik rreth të ashtuquajturit skandali i patronazhistëve, i cili ka lidhje me një bazë të dhënash prej rreth 900 mijë zgjedhësish, ku ishin fiksuar, ndër të tjera, dhe preferencat e aluduara politike të tyre, Kolegji Zgjedhor Gjyqësor çmon se pala paditëse nuk solli prova se publikimi mund të kishte intimiduar zgjedhësit dhe t’i kishte mbajtur ata larg nga procesi i votimit.

19. Përsa i përket pretendimit të palës paditëse në lidhje me mohimin e mundësisë së shtetasve shqiptarë që jetojnë jashtë shtetit që të votojnë në zgjedhjet për Kuvendin, Kolegji Zgjedhor Gjyqësor konstaton se Komisionit Rregullator i është lënë kompetenca e posaçme që të vendosë “zhvillimin për herë të parë të votimit nga jashtë vendit, mbështetur në raportimin e Komisionerit për plotësimin e masave tekniko-organizative që mundësojnë votimin” (shkronja “ç” e pikës 2 të nenit 20). Në zgjedhjet e 25 prillit 2021 Komisioni Rregullator nuk e shfrytëzoi këtë kompetencë, duke mos e ligjëruar mundësinë e kësaj kategorie zgjedhësish të votonin në distancë. Në këto zgjedhje mund t’a shfrytëzonin këtë mundësi, nëse do bëhej e aplikueshme, vetëm 3613 zgjedhës nga 4572 shtetas të regjistruar me banim jashtë shtetit (të dhënat janë marrë nga KQZ-ja). Për shkak të mosaplikimit të votimit nga jashtë vendit, e drejta e tyre e votimit do të realizohej në këto zgjedhje vetëm nëpërmjet paraqitjes në qendrën e tyre të votimit. Ky modalitet votimi është në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi. Pamundësia e votimit në distancë në këto zgjedhje për shtetasit shqiptarë me banim jashtë shtetit nuk formon shkelje, duke mos sjellë as pavlefshmëri.

20. Përsa i përket pretendimit të palëve paditëse kundrejt urdhrit nr.219 datë 19.04.2021 të Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale "Për karantinimin e personave që vijnë në Republikën e Shqipërisë nga Republika e Maqedonisë së Veriut dhe Greqia" si një "vendim që pengoi efektivisht 500 mijë emigrantë shqiptarë që jetojnë në Greqi për të ushtruar të drejtën e votës", Kolegji Zgjedhor Gjyqësor çmon se është i pambështetur në ligj. Urdhri i sipërcituar është motivuar me nevojën për të dominuar përhapjen e epidemisë Covid 19, në kushtet e "kontakteve më intensive në popullatë deri në përfundim të festës dhe veprimtarive fetare të lidhura me pashkët ortodokse". Urdhri nr.219 datë 19.04.2021 është kontestuar pa sukses në rrugë ligjore në Gjykatën Administrative të Shkallës së parë Tiranë dhe në Gjykatën Administrative të Apelit nga pala paditëse LSI. Pala paditëse PD nuk ka shfrytëzuar mjetet ligjore për kontestimin e tij. Për këtë arsye, ligjshmëria e urdhrit nuk mund të vihet në diskutim. Efektet e një urdhri të ligjshëm nuk mund të formojnë shkelje.

21. Përsa i përket pretendimit të palës paditëse se në ditën e zgjedhjeve, sipas Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 ishte rreth 23.000, dhe në Qarkun Fier në ditën e zgjedhjeve kanë qenë 1888 persona të infektuar me COVID-19, sipas të dhënave zyrtare nga Ministria e Shëndetësisë, Kolegji Zgjedhor Gjyqësor çmon se nga statistika e ofruar nuk saktësohet se sa prej tyre kanë qenë zgjedhës. Për zgjedhësit e kësaj kategorie nuk ka qenë e mundur të votonin në kushtet e izolimit. Deklarata e Misionit vëzhgues të OSBE-ODIHR-it e ka quajtur këtë "mohim de facto i të drejtës për të votuar" (faqe 7). Kodi Zgjedhor nuk parashikon mundësinë e votimit në distancë për zgjedhësit me vendbanim në Republikën e Shqipërisë, sikurse nuk autorizon KQZ-në që të përpunojë rregulla dhe të marrë masa për kryerjen e një votimi të tillë. Ky është kuadri ligjor për zgjedhjet. Kushtetueshmëria e tij nuk është sfiduar në rrugë ligjore. Edhe kushtetueshmëria e rregullave të izolimit për shkak të pandemisë Covid-19 nuk është sfiduar në rrugë ligjore. Kjo është arsyeja që Misioni vëzhgues e quan rezultatin mohim de facto, por nuk e quan shkelje. Atje ku nuk ka shkelje nuk ka pavlefshmëri.

22. Përsa i përket pretendimit që ka lidhje me numrin anomalisht të lartë të fletëve të votimit të pavlefshme, konstatohet se në zonën zgjedhore Qarku Fier numri i këtyre votave është 9375 ose 5,13%, por ky numër nuk mund të konsiderohet anomalisht i lartë, sepse mungon baza krahasuese. Pas ndryshimeve të fundit të Kodit Zgjedhor, votuesve iu dha mundësia të ushtronin të drejtën e tyre, duke hedhur dy vota, një për subjektet dhe një tjetër për kandidatët. Statistika nuk mund të krahasohet me votimet e kryera në Shqipëri, kur zgjedhësit kanë hedhur vetëm një votë.

23. Pala paditëse Partia Demokratikë-Aleanca për Ndryshim ka përfshirë në ankim një numër provash që bëjnë fjalë për individë të aluduar me rekorde të tmerrshme kriminale, të cilët janë të lidhur me interesa biznesi me shumicën qeverisëse dhe që janë përfshirë “si eksponentë që kontribuonin në këtë fushatë edhe për shkak të përfitimeve që kanë marrë nga PS”. Faktet e referuara në provat e depozituara dhe në shtjellimin e kërkesës ankimore nuk krijojnë lidhje faktike dhe logjike me shkelje të Kodit Zgjedhor dhe nuk provojnë kërkesën për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve.

24. Pala paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim e ka mbështetur kërkesën e vet për pavlefshmëri edhe në deklaratën e Misionit vëzhgues të OSBE/ODIHR-it për gjetjet dhe konkluzionet paraprake, të datës 26.04.2021. Sipas gjetjeve dhe konkluzioneve të kësaj deklarate të ODIHR, ka përhapje të fenomenit, blerja e votave është e pranishme si metodë së paku tek partitë e mëdha. Gjithsesi, përmasat e këtyre fenomeneve nuk formojnë, në gjykimin e misionit vëzhgues, shkak për pavlefshmëri, përndryshe deklarata nuk do t'i konsideronte zgjedhjet si zgjedhje ku “votuesit mund të zgjidhnin midis kandidatësh, të cilët mund të bënin lirshëm fushatë, me një kuadër ligjor që respekton liritë themelore” dhe ku “zgjedhjet ishin në përgjithësi të mirorganizuara” (faqe 1).

25. Lidhur me pretendimin e palës paditëse se kryetareve të partive t`u dha e drejta të kandidojnë në katër zona zgjedhore dhe kjo përbën një diskriminim në raport me kandidatët e tjerë të cilët kishin të drejtën e kandidimit në vetëm një zonë zgjedhore, Kolegji Zgjedhor vlerëson se ky diskriminim është bërë me ligj dhe se nuk përbën shkak ligjor për shpalljen e zgjedhjeve të pavlefshme në një apo disa qendra votimi të Qarkut Shkodër dhe shkak ligjor për përsëritjen e zgjedhjeve në Qarkun e Shkodrës sikurse pretendon dhe kërkon pala paditëse. Listat e subjekteve politike dhe regjistrimi i tyre për procesin zgjedhor i përkasin një faze më të hershme, që tashmë ka përfunduar, duke përfshirë edhe mundësinë e kontrollit gjyqësor nëpërmjet procesit të ankimeve. Asnjë pretendim i tillë nuk rezulton të jetë referuar nëpërmjet një ankimi, ndaj rezervat e palës paditëse për ligjin zgjedhor, nuk mund të zgjidhen nëpërmjet këtij procesi, por vetëm nëpërmjet ndërhyrjes së ligjvënësit për të ardhmen.

26. Pala paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim kërkoi nga Kolegji Zgjedhor Gjyqësor që të merrte në cilësinë e provës 19 informacione specifike nga institucione të ndryshme që veprojnë në territor. Kolegji, pasi dëgjoi edhe mendimin e palëve të tjera ndërgjyqëse, vendosi rrëzimin e saj për shkak se u vlerësua se këto informacione të kërkuara për t`u marrë nuk ishin mjaftueshmërisht konkrete për nevoja të këtij gjykimi. Vetë pala paditëse nuk kishte bërë asnjë përpjekje paraprake për sigurimin e tyre (përpjekja është bërë vetëm pas nisjes së

shqyrtimit të kërkesës ankimore, në datën 18.05.2021, me nisjen në drejtim të një numri institucionesh të 100 shkresave me kërkesa për informacion). Pala paditëse gjatë gjykimit nuk referoi tek asnjë dokument konkret zyrtar i këtyre institucioneve ku mund të gjendeshin informacionet e kërkuara, pavarësisht se është në detyrimin e tij të identifikojë provën dhe të tregojë se ku ndodhet ajo. Pala paditëse në kërkesën e saj për marrjen e provave dhe informacioneve pranë organeve të administratës publike nuk tregoi me hollësi para Kolegjit Zgjedhor llojin e dokumentit apo dokumentave që kërkon të merret duke mos identifikuar këto dokumente me numër dhe datë si prova, për të bërë të besueshme para Kolegjit Zgjedhor se këto prova ekzistojnë në realitet si të tilla, vendin ku ato ndodhen dhe faktet që do të provojnë me këto prova. Pala paditëse nuk referoi tek asnjë dokument konkret zyrtar i këtyre institucioneve ku mund të gjendeshin informacionet e kërkuara. Përsa më sipër, Kolegji Zgjedhor Gjyqësor vendosi ta rrëzojë këtë kërkesë, si e pambështetur në prova dhe në ligj.

27. Përsa u analizuan më sipër, Kolegji çmon se pretendimet e palës paditëse janë të pambështetura në prova dhe në ligj, dhe për pasojë padia e palës paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim duhet të rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE

Kolegji Zgjedhor Gjyqësor, bazuar në Ligjin nr.10019 datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë” i përditësuar,

V E N D O S I

- Rrëzimin e padisë të palës paditëse Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim, si e pambështetur në prova dhe në ligj.
- Ky vendim është i formës së prerë dhe ndaj tij nuk lejohet ankim.
- U shpall në Tiranë, sot më datë 15.06.2021.

GJYQTARE
Manjola XHAXHO

GJYQTAR
Asim VOKSHI

GJYQTARE
Alma KOLGJOKA

GJYQTARE
Esmeralda XHILI

GJYQTARE
Emona MUÇI